

32003L0086

3.10.2003

DZIENNIK URZĘDOWY UNII EUROPEJSKIEJ

L 251/12

**DYREKTYWA RADY 2003/86/WE
z dnia 22 września 2003 r.
w sprawie prawa do łączenia rodzin**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 63 ust. 3 lit. a),

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽²⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽³⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽⁴⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W celu stopniowego ustanawiania przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską przewiduje zarówno przyjęcie środków mających na celu zapewnienie swobodnego przepływu osób, w powiązaniu ze środkami towarzyszącymi odnoszącymi się do kontroli granic zewnętrznych, azylu i imigracji, jak i przyjęcie środków odnoszących się do azylu, imigracji i ochrony praw obywateli państw trzecich.
- (2) Środki dotyczące łączenia rodziny powinny zostać przyjęte zgodnie z obowiązkiem ochrony rodziny i poszanowania życia rodzinnego zawartym w wielu instrumentach prawa międzynarodowego. Niniejsza dyrektywa szanuje prawa podstawowe i przestrzega zasad uznanych w szczególności w art. 8 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej.
- (3) Rada Europejska, na specjalnym posiedzeniu w Tampere w dniu 15 i 16 października 1999 r., uznała potrzebę harmonizacji ustawodawstwa krajowego dotyczącego przyjęcia i pobytu obywateli państw trzecich. W tym kontekście, w szczególności, stwierdziła, że Unia Europejska powinna zapewnić uczciwe traktowanie obywateli państw trzecich mieszkających zgodnie z prawem na terytorium Państw Członkowskich oraz że bardziej zdecydowana polityka w zakresie integracji powinna zmierzać do przyznania im praw i obowiązków porównywalnych do praw i obowiązków obywateli Unii Europejskiej. W tym celu Rada

Europejska zwróciła się do Rady o szybkie przyjęcie instrumentów prawnych na podstawie wniosków Komisji. Potrzeba osiągnięcia celów określonych w Tampere została potwierdzona na posiedzeniu Rady Europejskiej w Laeken w dniu 14 i 15 grudnia 2001 r.

- (4) Łączenie rodziny jest niezbędne w celu umożliwienia życia rodzinnego. Pomaga ono stworzyć stabilność socjokulturową ułatwiającą integrację obywateli państw trzecich w danym Państwie Członkowskim, a także wspiera spójność gospodarczą i społeczną, będącą podstawowym celem Wspólnoty określonym w Traktacie.
- (5) Państwa Członkowskie powinny nadać moc prawną przepisom niniejszej dyrektywy, bez dyskryminowania ze względu na płeć, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, charakterystykę genetyczną, język, religię lub wierzenia, poglądy polityczne lub inne, przynależność do mniejszości narodowej, stan majątkowy, urodzenie, wiek lub orientację seksualną.
- (6) W celu ochrony rodziny i ustanowienia lub zachowania życia rodzinnego powinno się ustalić istotne warunki dla wykonania prawa do łączenia rodziny na podstawie wspólnych kryteriów.
- (7) Państwa Członkowskie powinny móc stosować niniejszą dyrektywę również w przypadku, gdy rodzina przybywa razem.
- (8) Powinno się zwrócić szczególną uwagę na sytuację uchodźców pod kątem powodów, które zmusiły ich do opuszczenia swojego kraju oraz uniemożliwiają im tam prowadzenie normalnego życia rodzinnego. Dlatego też należy ustanowić korzystniejsze warunki dla wykonywania ich prawa do łączenia rodziny.
- (9) Łączenie rodziny powinno mieć zastosowanie w każdym przypadku do członków podstawowej rodziny, czyli małżonka i nieletnich dzieci.
- (10) Państwa Członkowskie swobodnie podejmują decyzję o zezwoleniu na łączenie rodziny w przypadku krewnych w prostej linii wstępnej, dorosłych niezamężnych lub niezamężnych dzieci, a także, w przypadku małżeństwa poligamicznego, nieletnich dzieci kolejnej żony oraz członka rodziny rozdzielonej. Zezwolenie Państwa Członkowskiego na łączenie rodziny tych osób nie narusza możliwości Państw Członkowskich, które nie uznają istnienia więzi rodzinnych w przypadkach objętych tym przepisem, do nietraktowania tych osób jako członków rodziny w odniesieniu do prawa pobytu w innym Państwie Członkowskim, zgodnie z przepisami zawartymi w odpowiednim ustawodawstwie WE.

⁽¹⁾ Dz.U. C 116 E z 26.4.2000, str. 66 oraz Dz.U. C 62 E z 27.2.2001, str. 99.

⁽²⁾ Dz.U. C 135 z 7.5.2001, str. 174.

⁽³⁾ Dz.U. C 204 z 18.7.2000, str. 40.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 73 z 26.3.2003, str. 16.

- (11) Prawo do łączenia rodziny powinno być wykonywane zgodnie z wartościami i zasadami uznawanymi przez Państwa Członkowskie, w szczególności w odniesieniu do praw kobiet i dzieci, co uzasadnia ewentualne podjęcie środków ograniczających skierowanych przeciwko wnioskowi o łączenie rodzin poligamicznych.
- (12) Możliwość ograniczenia prawa do łączenia rodziny w przypadku dzieci powyżej 12 roku życia, których główne miejsce zamieszkania nie jest przy członku rodziny rozdzielonej, ma na celu uwzględnienie zdolności dzieci do zintegrowania się w młodym wieku i zapewnienie zdobycia niezbędnego wykształcenia oraz umiejętności językowych w szkole.
- (13) Powinno się ustanowić zespół zasad regulujących procedurę badania wniosków o łączenie rodziny oraz wjazdu i pobytu członków rodziny. Procedury te powinny być skuteczne i wykonalne oraz powinny uwzględniać zwykłe obciążenie pracą administracji Państw Członkowskich, a także powinny być przejrzyste i sprawiedliwe w celu zapewnienia osobom zainteresowanym odpowiedniej pewności prawnej.
- (14) Można nie zezwolić na podstawie należyście uzasadnionej na łączenie rodziny. W szczególności osoba, która pragnie, aby jej udzielono prawa do łączenia rodziny, powinna nie stanowić zagrożenia dla porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego. Pojęcie porządku publicznego może obejmować skazanie za popełnienie poważnego przestępstwa. W tym kontekście należy zauważyć, że pojęcie porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego obejmuje wszystkie przypadki, w których obywatel państwa trzeciego należy do związku popierającego terroryzm lub popierającego taki związek, lub posiadającego aspiracje ekstremistyczne.
- (15) Należy wspierać integrację członków rodziny. W tym celu należy im przyznać status niezależny od statusu członka rodziny rozdzielonej, w szczególności w przypadkach rozpadu małżeństwa lub związku partnerskiego, a także dostęp do edukacji, zatrudnienia, szkolenia i kształcenia zawodowego na tych samych warunkach, jakie posiadają osoby, z którymi zostali połączeni.
- (16) Z tego względu, że cele zaproponowanego działania, czyli ustanowienia prawa do łączenia rodziny dla obywateli państw trzecich, które ma być wykonywane zgodnie ze zwykłymi zasadami, nie mogą być w sposób wystarczający osiągnięte przez Państwa Członkowskie, i dlatego też, z uwagi na skalę i skutki działania, mogą być lepiej osiągnięte przez Wspólnotę, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa ogranicza się jedynie do takich środków, które są niezbędne do osiągnięcia tych celów.
- (17) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego

Wspólnotę Europejską oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego Protokołu, te Państwa Członkowskie nie uczestniczą w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie są nią związane, ani też jej nie podlegają.

- (18) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu w sprawie stanowiska Danii załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i do Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana, ani też jej nie podlega.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Niniejsza dyrektywa ma na celu określenie warunków wykonania prawa do łączenia rodziny przez obywateli państwa trzeciego zamieszkujących legalnie na terytorium Państw Członkowskich.

Artykuł 2

Do celów niniejszej dyrektywy:

- „obywatel państwa trzeciego” oznacza każdą osobę, która nie jest obywatelem Unii w rozumieniu art. 17 ust. 1 Traktatu;
- „uchodźca” oznacza każdego obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca posiadającego status uchodźcy w rozumieniu Konwencji genewskiej dotyczącej statusu uchodźców z dnia 28 lipca 1951 r., zmienionej Protokołem podpisanym w Nowym Jorku dnia 31 stycznia 1967 r.;
- „członek rodziny rozdzielonej” oznacza obywatela państwa trzeciego mieszkającego zgodnie z prawem w Państwie Członkowskim i składającego wniosek lub którego członkowie rodziny składają wniosek o przyłączenie się do niego;
- „łączenie rodziny” oznacza wjazd i pobyt w Państwie Członkowskim przez członków rodziny obywatela państwa trzeciego mieszkającego zgodnie z prawem w tym Państwie Członkowskim w celu zachowania komórki rodzinnej, bez względu na to, czy związek rodzinny powstał przed wjazdem rezydenta czy po;
- „dokument pobytowy” oznacza każde upoważnienie wydane przez organy Państwa Członkowskiego zezwalające obywatelowi państwa trzeciego na legalny pobyt na danym terytorium, zgodnie z przepisami zawartymi w art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Dz.U. L 157 z 15.6.2002, str. 1.

f) określenie „osoby nieletnie pozbawione opieki” oznacza obywateli państwa trzeciego lub bezpaństwowców poniżej osiemnastego roku życia, którzy przybywają na terytorium Państw Członkowskich bez opieki osoby dorosłej odpowiedzialnej zgodnie z prawem lub zwyczajowo, oraz o ile nie są skutecznie objęte opieką takiej osoby, bądź też osoby nieletnie, które są pozostawione bez opieki po wjeździe na terytorium Państw Członkowskich.

Artykuł 3

1. Niniejszą dyrektywę stosuje się w przypadku, gdy członek rodziny rozdzielonej posiada dokument pobytowy wydany przez Państwo Członkowskie o okresie ważności wynoszącym przynajmniej jeden rok i istnieją uzasadnione przypuszczenia, że uzyska prawo stałego pobytu, jeżeli członkowie jego rodziny są obywatelami państwa trzeciego posiadającymi dowolny status.

2. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania w przypadku, gdy członek rodziny rozdzielonej:

- a) ubiega się o uznanie statusu uchodźcy, do którego wniosku jeszcze nie została wydana ostateczna decyzja;
- b) jest uprawniony do pobytu w Państwie Członkowskim na podstawie tymczasowej ochrony lub ubiegania się o zezwolenie na pobyt na tej podstawie i oczekuje decyzji w odniesieniu do swojego statusu;
- c) jest uprawniony do pobytu w Państwie Członkowskim na podstawie dodatkowej formy ochrony zgodnie ze zobowiązaniami międzynarodowymi, ustawodawstwem krajowym lub praktyką Państw Członkowskich lub na podstawie ubiegania się o zezwolenie na pobyt na tej podstawie i oczekuje decyzji w odniesieniu do swojego statusu.

3. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do członków rodziny obywatela Unii.

4. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla korzystniejszych przepisów:

- a) dwustronnych lub wielostronnych porozumień między Wspólnotą lub Wspólnotą i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a państwami trzecimi, z drugiej strony;
- b) Europejskiej Karty Społecznej z dnia 18 października 1961 r., zmienionej Europejskiej Karty Społecznej z dnia 3 maja 1987 r. oraz Konwencji Europejskiej w sprawie statusu prawnego pracowników migrujących z dnia 24 listopada 1977 r.

5. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez wpływu na możliwość przyjęcia lub utrzymania korzystniejszych przepisów przez Państwa Członkowskie.

ROZDZIAŁ II

Członkowie rodziny

Artykuł 4

1. Państwa Członkowskie zezwalają na wjazd i pobyt, na mocy niniejszej dyrektywy i z zastrzeżeniem zgodności z warunkami określonymi w rozdziale IV oraz w art. 16, następujących członków rodziny:

- a) małżonek członka rodziny rozdzielonej;
- b) nieletnie dzieci członka rodziny rozdzielonej i jego małżonka, włącznie z dziećmi przysposobionymi zgodnie z decyzją podjętą przez właściwe organy danego Państwa Członkowskiego lub decyzją automatycznie wykonywaną na podstawie zobowiązań międzynarodowych tego Państwa Członkowskiego lub która musi być uznana zgodnie ze zobowiązaniami międzynarodowymi;
- c) nieletnie dzieci włącznie z dziećmi przysposobionymi członka rodziny rozdzielonej, w przypadku gdy członek rodziny rozdzielonej sprawuje opiekę, a dzieci pozostają na jego utrzymaniu. Państwa Członkowskie mogą zezwolić na łączenie dzieci, nad którymi opiekę sprawują dwie osoby, o ile druga strona sprawująca opiekę wyrazi zgodę;
- d) nieletnie dzieci włącznie z dziećmi przysposobionymi małżonka, w przypadku gdy małżonek sprawuje opiekę, a dzieci pozostają na jego utrzymaniu. Państwa Członkowskie mogą zezwolić na łączenie dzieci, nad którymi opiekę sprawują dwie osoby, o ile druga strona sprawująca opiekę wyrazi zgodę.

Nieletnie dzieci określone w niniejszym artykule muszą znajdować się poniżej granicy wieku pełnoletności określonej w prawodawstwie danego Państwa Członkowskiego oraz muszą być niezamężne lub nieżonate.

W drodze odstępstwa, w przypadku gdy dziecko ma więcej niż 12 lat i przybędzie niezależnie od pozostałej rodziny, Państwo Członkowskie może, przed zezwoleniem na wjazd i pobyt na mocy niniejszej dyrektywy, sprawdzić, czy dziecko to spełnia warunki integracji określone w istniejącym ustawodawstwie tego Państwa Członkowskiego na dzień wykonania niniejszej dyrektywy.

2. Państwa Członkowskie mogą, na mocy przepisu ustawowego lub wykonawczego, zezwolić na wjazd i pobyt, na mocy niniejszej dyrektywy i z zastrzeżeniem zgodności z warunkami określonymi w rozdziale IV, następujących członków rodziny:

- a) wstępnych pierwszego stopnia w prostej linii członka rodziny rozdzielonej lub jego małżonka, w przypadku gdy pozostają na ich utrzymaniu i nie posiadają wsparcia własnej rodziny w kraju pochodzenia;
- b) dorosłych niezamężnych lub nieżonatych dzieci członka rodziny rozdzielonej lub jego małżonka, w przypadku gdy obiektywnie z uwagi na stan zdrowia nie są one w stanie zapewnić sobie utrzymania.

3. Państwa Członkowskie mogą, na mocy przepisu ustawowego lub rozporządzenia, zezwolić na wjazd i pobyt, na mocy niniejszej dyrektywy i z zastrzeżeniem zgodności z warunkami określonymi w rozdziale IV, niepoślubionego partnera, będącego obywatelem państwa trzeciego, z którym członek rodziny rozdzielonej znajduje się w należycie poświadczonym, stabilnym długotrwałym związku, lub obywatela państwa trzeciego, który jest związany z członkiem rodziny rozdzielonej na mocy zarejestrowanego związku zgodnie z art. 5 ust. 2, oraz niezamężnego lub nieżonatego nieletniego dziecka tych osób, włącznie z dziećmi przysposobionymi, a także dorosłego niezamężnego lub nieżonatego dziecka tych osób, które obiektywnie z uwagi na stan zdrowia nie jest w stanie zapewnić sobie utrzymania.

Państwa Członkowskie mogą zdecydować, że partnerzy w zarejestrowanym związku będą traktowani tak samo jak małżonkowie w odniesieniu do zagadnienia łączenia rodziny.

4. W przypadku małżeństwa poligamicznego, jeżeli małżonek członka rodziny rozdzielonej mieszka już z członkiem rodziny rozdzielonej na terytorium Państwa Członkowskiego, dane Państwo Członkowskie nie zezwala na łączenie rodziny kolejnego małżonka.

Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 lit. c), Państwa Członkowskie mogą ograniczyć łączenie rodziny nieletnich dzieci kolejnego małżonka i członka rodziny rozdzielonej.

5. W celu zapewnienia lepszej integracji i uniknięcia wymuszonych małżeństw, Państwa Członkowskie mogą wymagać, aby członek rodziny rozdzielonej i jego małżonek byli w pewnym minimalnym wieku, co najwyżej 21 lat, przed umożliwieniem połączenia z małżonkiem.

6. W drodze odstępstwa Państwa Członkowskie mogą zażądać, aby wnioski dotyczące łączenia rodziny nieletnich dzieci były przedkładane przed ukończeniem 15 roku życia, zgodnie z istniejącym ustawodawstwem na dzień wykonania niniejszej dyrektywy. Jeżeli wniosek zostanie złożony po ukończeniu 15 roku życia, Państwa Członkowskie, które postanowią zastosować to odstępstwo, zezwolą na wjazd i pobyt takich dzieci na podstawie innej niż łączenie rodziny.

ROZDZIAŁ III

Składanie i rozpatrywanie wniosków

Artykuł 5

1. Państwa Członkowskie określają, czy, w celu wykonania prawa do łączenia rodziny, wnioski o wjazd i pobyt składane są do właściwych organów danego Państwa Członkowskiego przez członka rodziny rozdzielonej czy też przez członka lub członków jego rodziny.

2. Do wniosku dołącza się dokumenty dowodowe dotyczące związków rodzinnych oraz zgodności z warunkami określonymi w art. 4 i 6, oraz, w odpowiednich przypadkach, w art. 7 i 8, a także uwierzytelnione odpisy dokumentów podróжных członka(-ów) rodziny.

W odpowiednich przypadkach, w celu uzyskania dowodu na istnienie związków rodzinnych, Państwa Członkowskie mogą przeprowadzać rozmowy z członkiem rodziny rozdzielonej i członkami jego rodziny oraz podejmować inne badania, które uznają za niezbędne.

Rozpatrując wniosek dotyczący niepoślubionego partnera członka rodziny rozdzielonej, Państwa Członkowskie biorą pod uwagę, w charakterze dowodu na istnienie związku rodzinnego, różne czynniki, takie jak: wspólne dziecko, wcześniejsze wspólne zamieszkiwanie, rejestracja związku partnerskiego oraz wszelkie inne rzetelne dowody.

3. Wnioski składane są i rozpatrywane w przypadku, gdy członkowie rodziny przebywają poza terytorium Państwa Członkowskiego, w którym przebywa członek rodziny rozdzielonej.

W drodze odstępstwa Państwo Członkowskie może, w odpowiednich okolicznościach, przyjąć wniosek złożony w

przypadku, gdy członkowie rodziny już przebywają na terytorium tego Państwa Członkowskiego.

4. Właściwe organy Państwa Członkowskiego dostarczają osobie, która złożyła wniosek, pisemne powiadomienie dotyczące decyzji w możliwie najkrótszym terminie, a w żadnym przypadku nie później niż w ciągu dziewięciu miesięcy od dnia, w którym wniosek został złożony.

W wyjątkowych okolicznościach związanych ze złożonością procesu rozpatrywania wniosku, okres określony w akapicie pierwszym może zostać przedłużony.

W przypadku odrzucenia wniosku należy podać powody takiej decyzji. Wszelkie konsekwencje braku podjęcia decyzji przed upływem okresu przewidzianego w akapicie pierwszym określone są w ustawodawstwie krajowym danego Państwa Członkowskiego.

5. Rozpatrując wniosek, Państwa Członkowskie należyście uwzględniają interes nieletniego dziecka.

ROZDZIAŁ IV

Wymagania dotyczące wykonania prawa do łączenia rodziny

Artykuł 6

1. Państwa Członkowskie mogą odrzucić wniosek o wjazd i pobyt członków rodziny ze względu na porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne lub zdrowie publiczne.

2. Państwa Członkowskie mogą wycofać dokument pobytowy członków rodziny lub odmówić przedłużenia jego ważności ze względu na porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne lub zdrowie publiczne.

Podejmując odpowiednią decyzję, Państwo Członkowskie uwzględnia, oprócz art. 17, wagę lub rodzaj wykroczenia przeciwko porządkowi publicznemu lub bezpieczeństwu publicznemu popełnionego przez członka rodziny, lub też zagrożenia związane z tą osobą.

3. Przedłużenie ważności dokumentu pobytowego nie może zostać cofnięte, a wydalenie z terytorium nie może zostać nakazane przez właściwy organ danego Państwa Członkowskiego jedynie na podstawie choroby bądź niepełnosprawności zaistniałej po wydaniu dokumentu pobytowego.

Artykuł 7

1. W przypadku złożenia wniosku o łączenie rodziny dane Państwo Członkowskie może zażądać, aby osoba, która złożyła ten wniosek, dostarczyła dowodów, że członek rodziny rozdzielonej posiada:

- a) zakwaterowanie uznawane za normalne dla porównywalnej rodziny w tym samym regionie oraz spełnia ogólne standardy w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa obowiązujące w danym Państwie Członkowskim;
- b) ubezpieczenie chorobowe w odniesieniu do wszystkich rodzajów ryzyka, którym zwykle obejmuje się jego współobywateli w danym Państwie Członkowskim, dla siebie i członków rodziny;

c) stabilne i regularne środki, które wystarczają do utrzymania tej osoby oraz członków jej rodziny, bez korzystania z systemu pomocy społecznej danego Państwa Członkowskiego. Państwa Członkowskie dokonują oceny tych środków poprzez odniesienie do ich rodzaju i regularności wpływu, przy czym mogą wziąć pod uwagę poziom najniższych krajowych płac, rent i emerytur, a także liczbę członków rodziny.

2. Państwa Członkowskie mogą żądać, aby obywatele państw trzecich przestrzegali środków dotyczących integracji, zgodnie z prawodawstwem krajowym.

W odniesieniu do uchodźców i/lub członków rodzin uchodźców określonych w art. 12 środki dotyczące integracji, określone w akapicie pierwszym, mogą być zastosowane jedynie wówczas, gdy danym osobom umożliwiono łączenie rodziny.

Artykuł 8

Państwa Członkowskie mogą żądać, aby członek rodziny rozdzielonej przebywał na ich terytorium zgodnie z prawem przez okres nieprzekraczający dwóch lat, przed połączeniem z członkami jego rodziny.

W drodze odstępstwa, w przypadku gdy ustawodawstwo Państwa Członkowskiego dotyczące łączenia rodziny i obowiązujące na dzień przyjęcia niniejszej dyrektywy uwzględnia możliwości przyjęcia, Państwo Członkowskie może ustanowić okres oczekiwania nie dłuższy niż trzy lata między złożeniem wniosku o łączenie rodziny a wydaniem dokumentu pobytowego członkom rodziny.

ROZDZIAŁ V

Łączenie rodziny uchodźców

Artykuł 9

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do łączenia rodzin uchodźców uznawanych przez Państwa Członkowskie.

2. Państwa Członkowskie mogą ograniczyć stosowanie niniejszego rozdziału do uchodźców, których związki rodzinne trwały przed ich wjazdem.

3. Niniejszy rozdział pozostaje bez uszczerbku dla jakichkolwiek zasad dotyczących przyznawania statusu uchodźcy członkom rodziny.

Artykuł 10

1. Artykuł 4 ma zastosowanie do określenia członków rodziny, z wyjątkiem ust. 1 akapit trzeci tego artykułu, który nie stosuje się do dzieci uchodźców.

2. Państwa Członkowskie mogą zezwolić na łączenie rodziny w przypadku innych członków rodziny nieokreślonych w art. 4, jeżeli pozostają na utrzymaniu uchodźcy.

3. Jeżeli uchodźca jest osobą nieletnią pozbawioną opieki, Państwa Członkowskie:

a) zezwalają na wjazd i pobyt do celów łączenia rodziny w przypadku wstępnych pierwszego stopnia w prostej linii, przy pozbawieniu możliwości stosowania warunków określonych w art. 4 ust. 2 lit. a);

b) mogą zezwolić na wjazd i pobyt do celów łączenia rodziny w przypadku prawnego opiekuna lub jakiegokolwiek innego członka rodziny, jeżeli uchodźca nie posiada żadnych wstępnych w prostej linii bądź też nie można odnaleźć takich wstępnych.

Artykuł 11

1. Artykuł 5 ma zastosowanie do składania i rozpatrywania wniosków, z zastrzeżeniem ust. 2 niniejszego artykułu.

2. W przypadku gdy uchodźca nie może przedłożyć dokumentów dowodowych dotyczących związków rodzinnych, Państwa Członkowskie uwzględniają inne dowody świadczące o istnieniu takich związków, które podlegają ocenie zgodnie z prawem krajowym. Decyzja w sprawie odrzucenia wniosku nie może opierać się jedynie na braku dokumentów dowodowych.

Artykuł 12

1. W drodze odstępstwa od art. 7 Państwa Członkowskie nie wymagają od uchodźcy i/lub członka(-ów) jego rodziny dostarczenia, w odniesieniu do wniosków dotyczących tych członków rodziny określonych w art. 4 ust. 1, dowodu, że uchodźca spełnia wymagania, określone w art. 7.

Bez uszczerbku dla międzynarodowych zobowiązań, w przypadku gdy łączenie rodziny jest możliwe w państwie trzecim, z którym członka rodziny rozdzielonej i/lub członka jego rodziny łączy szczególnie więzi, Państwa Członkowskie mogą wymagać dostarczenia dowodów określonych w akapicie pierwszym.

Państwa Członkowskie mogą wymagać od uchodźcy spełnienia warunków określonych w art. 7 ust. 1, jeżeli wniosek o łączenie rodziny nie zostanie przedłożony w terminie trzech miesięcy od przyznania statusu uchodźcy.

2. W drodze odstępstwa od art. 8, Państwa Członkowskie nie wymagają, aby uchodźca przebywał na ich terytorium przez pewien okres przed połączeniem z członkami rodziny.

ROZDZIAŁ VI

Wjazd i pobyt członków rodziny

Artykuł 13

1. Zaraz po przyjęciu wniosku o łączenie rodziny dane Państwo Członkowskie zezwala na wjazd członka lub członków rodziny. W odniesieniu do tego Państwo Członkowskie udziela tym osobom wszelkiej pomocy w uzyskaniu wymaganych wiz.

2. Dane Państwo Członkowskie przyznaje członkom rodziny pierwszy dokument pobytowy ważny co najmniej jeden rok. Ten dokument pobytowy jest odnawialny.

3. Okres ważności dokumentów pobytowych udzielonych członkowi(-om) rodziny z zasady nie jest dłuższy niż okres ważności dokumentu pobytowego posiadanego przez członka rodziny rozdzielonej.

Artykuł 14

1. Członkowie rodziny członka rodziny rozdzielonej mają prawo, tak samo jak członek rodziny rozdzielonej, do:

- a) dostępu do edukacji;
- b) dostępu do podejmowania pracy najemnej i na własny rachunek;
- c) dostępu do poradnictwa zawodowego, kształcenia podstawowego i dalszego i przekwalifikowania.

2. Państwa Członkowskie mogą określić, zgodnie z prawem krajowym, warunki, na których członkowie rodziny podejmują pracę najemną lub na własny rachunek. Warunki te ustanawiają okres, który w żadnym przypadku nie może być dłuższy niż 12 miesięcy, w ciągu którego Państwa Członkowskie mogą zbadać sytuację panującą na ich rynku pracy przed udzieleniem zezwolenia członkom rodziny na podjęcie pracy najemnej bądź na własny rachunek.

3. Państwa Członkowskie mogą ograniczyć dostęp do podejmowania pracy najemnej lub na własny rachunek przez wstępnych pierwszego stopnia w prostej linii lub dorosłych niezamężnych bądź niezamężnych dzieci, do których ma zastosowanie art. 4 ust. 2.

Artykuł 15

1. Nie później niż po pięciu latach pobytu oraz pod warunkiem, że członkowi rodziny nie udzielono dokumentu pobytowego ze względów innych niż łączenie rodziny, małżonek lub niepoślubiony partner i dziecko, które osiągnęło pełnoletność, mają prawo, po złożeniu wniosku, jeśli jest wymagany, do samoistnego dokumentu pobytowego, niezależnego od dokumentu pobytowego członka rodziny rozdzielonej.

Państwa Członkowskie mogą ograniczyć przyznanie dokumentu pobytowego określonego w pierwszym akapicie do małżonka lub niepoślubionego partnera w przypadku rozpadu więzi rodzinnych.

2. Państwa Członkowskie mogą wydać autonomiczny dokument pobytowy dorosłym dzieciom i wstępnym w prostej linii, do których ma zastosowanie art. 4 ust. 2.

3. W przypadku owdowienia, rozwodu, separacji lub śmierci wstępnego pierwszego stopnia w prostej linii lub zstępnej, samoistny dokument pobytowy może zostać wydany, po złożeniu wniosku, jeśli jest wymagany, osobom, które przybyły na mocy łączenia rodziny. Państwa Członkowskie ustanawiają przepisy zapewniające udzielenie samoistnego dokumentu pobytowego w przypadku szczególnie trudnych warunków.

4. Warunki odnoszące się do udzielenia i okresu ważności samoistnego dokumentu pobytowego ustanawiane są przez prawo krajowe.

ROZDZIAŁ VII

Kary i zadośćuczynienie

Artykuł 16

1. Państwa Członkowskie mogą odrzucić wniosek o wjazd lub pobyt w celu łączenia rodziny bądź, w odpowiednim przypadku, cofnąć dokument pobytowy członkowi rodziny lub odmówić przedłużenia jego ważności w następujących przypadkach:

- a) jeżeli warunki ustanowione w niniejszej dyrektywie nie są lub przestały być spełnione.

Przedłużając ważność dokumentu pobytowego, jeżeli członek rodziny rozdzielonej nie posiada wystarczających środków bez korzystania z systemu pomocy społecznej Państwa Członkowskiego, jak określono w art. 7 ust. 1 lit. c), Państwo Członkowskie uwzględnia wkłady członków rodziny do dochodu gospodarstwa domowego;

- b) jeżeli między członkiem rodziny rozdzielonej a członkiem (członkami) jego rodziny nie istnieją już faktyczne małżeńskie lub rodzinne więzi;
- c) jeżeli stwierdzono, że członek rodziny rozdzielonej lub niepoślubiony partner jest żonaty lub zamężny lub też znajduje się w stabilnym długotrwałym związku z inną osobą.

2. Państwa Członkowskie mogą również odrzucić wniosek o wjazd lub pobyt w celu łączenia rodziny bądź cofnąć dokument pobytowy członkowi rodziny lub odmówić przedłużenia jego ważności, w przypadku wykazania, że:

- a) wykorzystano nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje, fałszywe lub sfałszowane dokumenty, popełniono oszustwo lub wykorzystano inne niezgodne z prawem sposoby;
- b) zawarto związek małżeński lub partnerski bądź też dokonano adopcji wyłącznie w celu umożliwienia zainteresowanej osobie wjazdu lub pobytu w Państwie Członkowskim.

Dokonując oceny w odniesieniu do niniejszego punktu, Państwa Członkowskie mogą uwzględnić w szczególności fakt zawarcia związku małżeńskiego lub partnerskiego bądź dokonania adopcji po wydaniu członkowi rodziny rozdzielonej dokumentu pobytowego.

3. Państwa Członkowskie mogą cofnąć dokument pobytowy członkowi rodziny lub odmówić przedłużenia jego ważności, w przypadku gdy pobyt członka rodziny rozdzielonej dobiega końca, a członek jego rodziny jeszcze nie posiada autonomicznego prawa pobytu na mocy art. 15.

4. Państwa Członkowskie mogą przeprowadzać specjalne kontrole i inspekcje, jeżeli istnieje podstawa do przypuszczenia, że popełniono oszustwo lub wstąpiono w związek małżeński lub partnerski bądź też dokonano adopcji w celu określonym w ust. 2. Specjalne kontrole mogą również być przeprowadzane w przypadku przedłużenia ważności dokumentu pobytowego członków rodziny.

Artykuł 17

Państwa Członkowskie należycie uwzględniają charakter i trwałość więzi rodzinnych danej osoby oraz czas pobytu tej osoby w Państwie Członkowskim oraz istnienie rodziny, a także więzi kulturowych i społecznych z państwem pochodzenia, w przypadku gdy odrzucają wniosek, wycofują lub odmawiają przedłużenia ważności dokumentu pobytowego bądź gdy podejmują decyzję o nakazaniu wydalenia członka rodziny rozdzielonej lub członków jego rodziny.

Artykuł 18

Państwa Członkowskie zapewniają członkowi rodziny rozdzielonej i/lub członkom jego rodziny prawo do wniesienia sprzeciwu w przypadku, gdy wniosek o łączenie rodziny zostaje odrzucony lub gdy ważność dokumentu pobytowego nie jest przedłużona, lub gdy dokument jest cofnięty, lub gdy nakazano wydalenie.

Procedura i kompetencja, zgodnie z którymi wykonywane jest prawo określone w pierwszym akapicie, ustanawiane są przez zainteresowane Państwo Członkowskie.

ROZDZIAŁ VIII

Przepisy końcowe*Artykuł 19*

Okresowo, a po raz pierwszy nie później niż do dnia 3 października 2007 r., Komisja składa sprawozdanie

Parlamentowi Europejskiemu oraz Radzie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy w Państwach Członkowskich, a także proponuje zmiany, które mogą okazać się konieczne. Te propozycje zmian dokonywane są na zasadzie pierwszeństwa w odniesieniu do art. 3, 4, 7, 8 i 13.

Artykuł 20

Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 3 października 2005 r. i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.

Artykuł 21

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 22

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

Sporządzono w Brukseli, dnia 22 września 2003 r.

W imieniu Rady

F. FRATTINI

Przewodniczący